

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
pentru secțiile și școlile cu predare în limba minorităților
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București
SECȚIUNEA A

Limba și literatura română – pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară
16 martie 2024
Clasa a VIII-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**
- **Punctajul total este de 100 de puncte.**

Citește fiecare dintre textele date pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A.

Ceața plutea lăptoasă deasupra apei, adunându-se din loc în loc în furioase dense. Plouase în rafale toată noaptea și urmele teribilei furtuni care se abătuse cu furie asupra Orașului Etern, aduse de un vânt stârnit de nu-se-știe-unde, încă se mai zăreau pe plaja inundată: resturi de ambarcațiuni de marfă, frânghii rupte, lemne smulse din debarcader, cufere sfărâmate, schelete metalice ale umbrelor de soare de pe faleza care, în zilele frumoase, era locul preferat de promenadă al locuitorilor Orașului Etern.

Furtuna se năpustise parcă din toate părțile, lovise cu forța incredibilă a unui inamic pus pe distrugere. Izbucnise dintr-odată, înainte ca meteorologii temporali de serviciu să poată emite vreun avertisment. Nici măcar după ce trecuse, la fel de brusc și surprinzător precum începuse, specialiștii nu puteau cădea de acord asupra cauzelor sau locului în care se pornise stihia. Să fi fost de vină instabilitatea electrică a atmosferei din Extremul Viitor? Sau, mai degrabă, presiunea ajunsă la maximum din Negura Vremurilor avusese nevoie de o descărcare pe măsură? Un tip mărunț și cam șters, pe nume Minuțel, care se autointitula „savant”, încercase să atragă atenția cu o ipoteză pur și simplu fantasmagorică, și anume că epicentrul furtunii ar fi format undeva în Pădurea Atemporală, însă întreaga comunitate științifică îi răsese pur și simplu în nas. Pădurea Atemporală era un loc care nici măcar nu mai apărea pe cele mai noi hărți oficiale ale regatului. Mulți erau de părere că nu-i altceva decât un biet crâng în care nu s-a mai întâmplat nimic de milenii întregi, în jurul căruia pluteau, în schimb, o serie de legende neverosimile, bune de adormit copiii. [...]

De îndată ce grozăvia trecu și dimineața domoli amintirea nopții învolburate de vânt, fulgere și ploaie, copiii care locuiau la periferia Orașului Etern ieșiră curioși din case, îndreptându-se către malurile Lacului Speranțelor.

Deseori, apa aducea la mal cufere cu provizii provenind de la ambarcațiunile răsturnate în timpul furtunilor, iar acum acestea păreau mai multe și mai pline de comori ca oricând. Copiii țopăiau de la un cufăr la altul, îndesând în bocceluțele cu care veniseră de-acasă pachete întregi cu Supă de Prezent la plic, cutii cu jeleu Speranțe de Viitor, bomboane și acadele, tuburi de soluție pentru făcut baloane, borcane cu mini-amintiri, tot soiul de nimicuri care îi bucurau nespus. Chiar dacă multe dintre ele fuseseră udate de apă, puteau fi uscate și folosite.

O fetiță și un băiețel se îndepărtară de grup, alergând tot mai departe pe plaja pustie, pe care ceața începuse să o învăluie ca o spumă lăptoasă. Atenția le fusese atrasă de un obiect aflat la malul apei, pe care valurile îl împingeau ușurel pe uscat.

- Mii de clipe și secunde! făcu fetița uimită.
- O fi un monstru? întrebă băiețelul.
- Nu cred, pare că-i blând ... Oricum, de-abia respiră!

Se apropiară amândoi încetșor, cu răsuflările tăiate de emoție. „Monstrul” adus de apă avea un chip frumos, cu păr buclat și obraji năpădiți de fire răzlețe de barbă. Era îmbrăcat cu haine care păreau să fi fost odinioară scumpe și elegante, însă acum ajunseseră niște zdrențe. Pelerina largă, de mătase, îl învelea doar pe jumătate. Iar încălțările sale extravagante stârniră strigăte de uimire din partea copiilor:

- Uau, ce tare! Bocanci cu afișaj electronic!

Îl întoarseră cu greu pe o parte și pe alta, ca să-l poată studia mai bine.

– O fi mort? zise băiețelul, încercând să repornească mecanismul care acționa afișajul electronic.

- Oricum ar fi, e foarte frumos, răspunse fetița dându-i la o parte părul ud lipit de obraji.
- Ce facem cu el?

– Hai să-l scoatem din apă. Și poate să-i aducem ceva e mâncare, să-și revină.

Un val ceva mai mare îi ajută pe cei doi copii să-l tragă la mal; îl apucară de umeri și reușiră, cu eforturi unite, să-i salte capul pe un pachet cu provizii pe jumătate ud.

Unul dintre bocanci îi ieși din picior și de-abia reușiră să-l recupereze. Fetița scotoci prin bocceluța pe care o ținea atârnată pe umăr și scoase de-acolo o cutie cu jeleu, pe care o deschise cu greu. Tocmai se pregăteau să-l hrănească pe străin, în speranța că aveau să-l trezească. Prin ceața lăptoasă o siluetă se apropie, cu pași ce se afundau în nisipul pietros. Din când în când, pașii se opreau și se auzea un sunet ca un bâzâit enervant.

Adina Rosetti, *Misterul orașului Lunivineri*

B.

În cazul unor furtuni puternice, este important să ții cont de mai multe reguli. Vezi mai jos sugestiile *Platformei de pregătire pentru situații de urgență din România*.

Înainte de furtună

1. Îndepărtează copacii ori ramurile uscate, care, pe timpul unei furtuni, ar putea cădea și provoca victime ori pagube materiale.
2. Nu uita regula de salvare 30/30: adăpostește-te în interiorul unei clădiri dacă, după ce ai văzut un fulger, nu reușești să numeri până la 30 înainte de a auzi un tunet. Rămâi în interiorul clădirii încă 30 de minute după ce ai auzit ultimul tunet.

Respectă următoarele reguli în cazul în care este iminentă o furtună:

1. Întrerupe orice activitate în aer liber.
2. Intră în casă, într-o construcție ori într-un autoturism.
3. Deși s-ar putea să fii rănit în cazul în care trăsnetul lovește mașina, ești mult mai protejat în interiorul vehiculului decât în exterior.
4. Închide ferestrele și ușile.
5. Evită dușurile ori sălile de baie. Conductele fixe ale instalațiilor pot conduce electricitate.
6. Utilizează telefoanele cu fir doar în situații de urgență. Telefoanele fără fir ori mobilele sunt sigure în utilizare.
7. Deconectează aparatele și alte echipamente electrice, precum computerele și aparatele de aer condiționat. Acestea pot fi defectate ca urmare a descărcărilor electrice atmosferice.

În timpul furtunii

1. Așază-te ghemuit la pământ. Pune mâinile pe urechi și cap, iar capul între genunchi.
2. Fă-te o țintă cât mai mic posibilă și redu contactul cu pământul.
3. Nu te întinde pe pământ.
4. Evită: obiectele înalte, precum un copac înalt izolat în arie deschisă, câmpuri, plaje sau o ambarcațiune pe apă, orice obiecte metalice, precum utilaje agricole, echipamente de fermă, motociclete, biciclete.
5. Dacă te afli în pădure, caută adăpost într-o zonă cu copaci mai puțin înalți.
6. Dacă ești într-o zonă deschisă, mergi spre o zonă joasă precum o vale.
7. Dacă ești pe un lac, ajungi la mal de urgență și adăpostește-te imediat.

După furtună

1. Este momentul în care verifici împrejurimile și eventualele pagube.
2. În cazul în care constăți că există persoane care au fost afectate de furtună, încerci să le oferi ajutor.

după ***, *Ce facem pe timp de furtună și ce este strict interzis?*
Iată sfaturile specialiștilor, www.agora

SUBIECTUL I

30 de puncte

Scrie pe foaia de concurs numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Există hiat în toate cuvintele din seria:
 - a) „joasă”, „emoție”, „apropiară”.
 - b) „furie”, „ambarcațiuni”, „reușiră”.
 - c) „persoane”, „atenția”, „pașii”.
 - d) „studia”, „afundau”, „telefoanele”.

2 puncte
2. S-au format prin derivare toate cuvintele din seria:
 - a) „locului”, „îndepărtară”.
 - b) „încetșor”, „pietros”.
 - c) „incredibilă”, „câmpuri”.
 - d) „deseori”, „amândoi”.

2 puncte

3. Există o relație de sinonimie între cuvintele subliniate în secvențele din seria:
- „multe dintre ele fuseseră udate de apă”, „puteau fi uscate și folosite”.
 - „persoane care au fost afectate”, Romanii foloseau care de luptă.
 - „pune mâinile pe urechi și cap”, Se trezește cu noaptea-n cap.
 - „să poată emite vreun avertisment”, Dorin transmite informațiile colegilor.
- 2 puncte**

Scrie pe foaia de concurs răspunsurile la cerințele de mai jos:

4. Menționează valoarea morfologică a fiecărui cuvânt subliniat în secvențele: „Ceața plutea lăptoasă deasupra apei”, „nu s-a mai întâmplat nimic”; „acum ajunseseră niște zdrențe”, „încălțările sale extravagante”.
- 4 puncte**
5. Alcătuieste un enunț în care substantivul din secvența „alergând tot mai departe pe plaja pustie” să fie utilizat la cazul genitiv, articulat cu articol hotărât, păstrând numărul.
- 4 puncte**
6. Precizează numărul de propoziții din enunțul: „Fetița scotoci prin bocceluța pe care o ținea atârnată pe umăr și scoase de-acolo o cutie cu jeleu, pe care o deschise cu greu.”
- 4 puncte**
7. Notează funcția sintactică pentru cuvintele subliniate în secvențele: „lovise cu forța incredibilă a unui inamic”; „verifici împrejurimile și eventualele pagube”, „îl apucară de umeri”.
- 6 puncte**
8. Rescrie corect mesajul referitor la o aventură pe mare: „Valurile puternic, lovindu-mi barca fragilă, m-a aruncat la marea agitată. În nici o altă călătorie nu mi sa m-ai întâmplat așa ceva.”
- 6 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

50 de puncte

A. ÎNȚELEGEREA TEXTULUI

Scrie pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:

- Precizează la ce se referă „regula de salvare 30/30”, valorificând informațiile din textul B.
- Notează două perspective asupra Pădurii Atemporale din textul A, pe care le vei susține cu exemple din text.
- Menționează un element de conținut comun celor două texte-suport, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text.
- Care dintre regulile referitoare la modalitatea de a acționa în situații de urgență este pentru tine cel mai dificil de pus în practică? Alege una dintre regulile prezentate în textul B, motivându-ți preferința.
- Care este opinia ta despre comportamentul locuitorilor din Orașul Etern după furtună? Justifică-ți răspunsul, în 50 – 70 de cuvinte, valorificând textul A.

Notă! Răspunsurile vor fi redactate în enunțuri, cu respectarea normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație.

B. SCRIERE CREATIVĂ

Redactează o compunere de 100 – 150 de cuvinte, în care să relatezi o posibilă continuare a textului A.

În redactarea răspunsului tău, vei avea în vedere:

- respectarea succesiunii logice a evenimentelor, în concordanță cu cerința dată;
- integrarea unui dialog de patru – șase replici;
- să valorifici două informații din textul dat;
- originalitatea în prezentarea conținutului de idei al compunerii.

Vei primi 14 de puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare.

Pentru redactarea textului se acordă 6 puncte (registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie – 2 p.; punctuație – 1 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.)

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar dacă textul are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.

Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

SUBIECTUL al III-lea

20 de puncte

C.

N-ar fi potrivit, din anumite motive, să-l plictisesc pe cititor cu amănuntele peripețiilor noastre în mările acelea; e de ajuns să-i spun că în timp ce ne îndreptam spre Indiile de Est, am fost împinși de o furtună cumplită către coasta de nord-vest a Țării Van-Diemen. [...] Șase oameni din echipaj, printre care și eu, am coborât barca în mare și am izbutit să ne îndepărtăm de corabie și de stâncă. După

socotelile mele, am vâslit cam vreo trei leghe, până când n-am mai putut trage la lopeți, fiind și așa istoviiți de munca de pe corabie. Ne-am lăsat deci în voia valurilor, iar după vreo jumătate de oră, un vânt năprasnic dinspre miazănoapte ne-a răsturnat barca. Ce s-a întâmplat cu tovarășii mei din barcă, precum și cu cei care s-au adăpostit pe stâncă sau au rămas pe corabie, n-aș putea spune [...].

Cât despre mine, am înotat la voia întâmplării, împins de vânt și de flux. De mai multe ori am încercat zadarnic să ating fundul cu picioarele; și tocmai când eram cu desăvârșire sleit și nu mai puteam lupta, am dat de fund; între timp, furtuna slăbise mult. Panta era atât de lină, încât am mers aproape o milă până să ajung la țărm, ceea ce cred că s-a întâmplat pe la ora opt seara.

Am înaintat după aceea vreo jumătate de milă, fără să descopăr urmă de așezare omenească sau picior de locuitor — e adevărat, eram atât de slăbit, încât se poate să nu-i fi văzut. Din pricina oboselii, căldurii, mă făcură să pic de somn.

M-am tolănit pe iarba foarte mărunță și moale și am adormit mai adânc decât îmi amintesc să mi se fi întâmplat vreodată, după socotelile mele cam la vreo nouă ceasuri, pentru că la deșteptare tocmai se crăpa de ziuă. Am încercat să mă scol, dar nu m-am putut mișca, deoarece cum stam așa culcat pe spate, mi-am simțit atât brațele cât și picioarele legate zdravăn de pământ de o parte și de alta, iar părul meu lung și des, prins și el în același fel. Am simțit de asemenea că tot trupul, de la subsuori până la coapse, e legat cu fire subțiri. Puteam privi numai în sus; soarele începea să dogorească, iar lumina îmi supăra ochii. Auzeam în jurul meu un zgomot nedeslușit, dar din poziția în care mă găseam nu izbuteam să văd altceva decât cerul. N-a trecut mult și am simțit ceva ca o vietate mișcându-se pe piciorul meu stâng, înaintând binișor pe piept și oprindu-mi-se în dreptul bărbiei; plecându-mi ochii pe cât puteam, am deslușit o făptură omenească ce n-avea nici șase incii* înălțime, cu un arc și o săgeată în mâini și cu o tolă de săgeți la spate. Între timp, am simțit cel puțin patruzeci de alte ființe asemănătoare (așa am bănuț) urmând-o pe cea dintâi.

*o incie = 2,54 cm. (n.t.)

Jonathan Swift, *Călătoriile lui Gulliver*

Prezintă, într-un text de minimum 150 de cuvinte, modul în care este surprinsă povestea aventurilor pe ape în textele-suport A și C, selectate din zone culturale diferite.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- evidențierea unui aspect comun al modului în care este prezentată *povestea aventurilor pe ape*, în textul A și în textul C;
- evidențierea unui aspect diferit al modului în care este prezentată *povestea aventurilor pe ape*, în textul A și în textul C;
- exemplificarea adecvată a aspectului comun;
- exemplificarea adecvată a aspectului diferit;
- valorificarea experienței de viață/de lectură.

Vei primi 14 de puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare.

Pentru redactarea textului se acordă 6 puncte (registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie – 2 p.; punctuație – 1 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.)

Notă

Punctajul pentru redactare se acordă doar dacă textul are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.

Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.